

УДК 636.93:962(477)"71"

Кручко О.М., студентка III курсу, напрям підготовки ТВПШТ

Науковий керівник – Костецька Ю.В., кандидат с.-г. наук, асистент

Подільський ДАТУ, м. Кам'янець-Подільський, Україна

ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ ХУТРОВОГО ЗВІРІВНИЦТВА В УКРАЇНІ

Звірівництво – галузь тваринництва, що займається розведенням хутрових звірів. І відіграє значну роль в економіці України, забезпечуючи населення хутром та виробами з нього, дієтичними м'ясними продуктами (м'ясо нутрії), легку промисловість – сировиною. Відомо три основні форми ведення звірівництва: вільна, або острівна (звірів розводять на волі на обмеженій території), напіввільна (основне стадо утримують у клітках, молодняк – на обмеженій території), кліткове (кожну тварину або сім'ю утримують в окремих клітках).

В Україні звірівництво започатковано наприкінці 1950-х рр. будівництвом відомих нині великих звірогосподарств. Осними об'єктами розведення були сріблясто-чорна лисиця, песець, єнотоподібний собака та американська норка різних типів забарвлення. У незначних кількостях розводили також трав'янистих звірів, зокрема нутрію і шиншилу. Окремим напрямом діяльності стало розроблення технології кліткового утримання ондатри та бабака. Найбільшого розвитку вітчизняного звірівництва набуло наприкінці 1970-х – у 1980-х рр., за показниками кількості виробленої продукції Україна займала друге місце, поступаючись лише Російській Федерації. Саме в цей період головним напрямом галузі стало норківництво, основну увагу фахівці спрямували на покращення якості хутра, підвищення плодючості, розширення видового складу і кольорової гама звірів. Наступний етап (1990–2000) характеризувався спадом розвитку хутрової промисловості, внаслідок чого з 24-х потужних звірогосподарств приватних кооперації залишилося лише 6, а також функціонували кілька приватних, поголів'я скоротилося на 48 %. У 2010-16 виникла тенденція до стабілізації та поступового нарощування обсягів виробництва. Нині звірогосподарства переважно використовують генофонд, сформований у 1990-2000-і рр. Створено низку приватних звірогосподарств та розширено породний склад норківництва. Так, станом на 2016 р. на племінних заводах та в репродукторах поголів'я норки складало: стандартні – 55 %, сапфір – 22 %, пастель та соклот-пастель – 6 %, сріблясто-блакитні – 6 %, ампаломіно, ампалосріблясті (перлові), мойлалеутські (лавандові) – по 1 %.

В останні роки їх кольоровий спектр значно розширився за рахунок імпорту таких короткошерстих типів, як сканбраун, сканголу, сканблек, хрестівка чорна, перл та ін. Нині в Україні понад 714 тис. голів хутрових звірів, з них – 700 тис. норк різних типів, близько 7,5 тис. сріблясто-чорних лисиць та близько 6,5 тис. песців, решта видів складає незначний відсоток. Підвищення попиту на хутрову сировину в останні роки свідчить про необхідність нарощування поголів'я звірів, від яких отримують довгошерсте хутро (лисиці, песці, єнотоподібні собаки). Оскільки звірогосподарства України неспроможні повністю забезпечити внутрішній ринок хутром, його імпортують з Норвегії, Греції, Китаю.

Питання годівлі, утримання, відтворення, ветеринарного забезпечення звірів вирішують установи УААН: Інститути тваринництва (Харків),

епізоотології (Рівне), а також дослідна станція звірівництва та мисливствознавства Черкаського інституту агропромислового виробництва, створено на базі Українського відділення ВНДІ мисливствознавства та звірівництва – єдиної за часів СРСР організації, яка здійснювала наукове забезпечення галузі на території України. Працівники станції на замовлення Міністерства аграрної політики України розробили методичні рекомендації з утримання хутрових звірів з метою стандартизації умов їх розведення в звірогосподарствах. Серед інших напрямів діяльності – розроблення методик селекції на збільшення розміру тіла та підвищення продуктивності норок, удосконалення технології вирощування нутрій в індивідуальних та фермерських господарствах, а також системи відтворення в норківництві, вивчення особливостей роботи з норками імпортованих типів за умов адаптації та підвищення рівня репродукції.

Співробітники станції провели доместикацію бабака та розробили елементи технології утримання його в неволі; вдосконалили технологію кліткового утримання ондатри. Нині діє Асоціація звірівників України, яка об'єднує ТОВи “Агроголд” (с. Павлівка Тисменицького р-ну Івано-Франківської обл.), “Галичхутро” (с. Велике Сокальського р-ну Львівської обл.), “Ізюмське звірогосподарство” (Харківської обл.), “Звіроплемгосп “Золотоніський”” (с. Кедина Гора Черкаської обл.), “Баришівський звіроплемгосп” (с. Борців Київської обл.), “Костопіль” (Рівненської обл.). Основна мета Асоціації – координація розвитку технологій вирощування хутрових звірів та сприяння забезпеченню виробників кормами. Займається переважно розведенням норки, лисиці та песця. Крім того, відомими в Україні та за її межами є Переяслав-Хмельницький (Київської обл.), Краснолиман (Донецької обл.) та інших звірогосподарства.

УДК 636.22(.28.034.082.2(477.43)

Кухарук О.О. студентка II курсу ОС Магістр, спеціальність ТВППТ
Науковий керівник – Шуплик В.В., кандидат с.-г. наук, доцент
Подільський ДАТУ, Кам'янець-Подільський, Україна

ВЕЛИКОМАСШТАБНА СЕЛЕКЦІЯ У МОЛОЧНОМУ СКОТАРСТВІ ХМЕЛЬНИЧЧИНИ

Для вирішення питань великомасштабної селекції в умовах Хмельницької області створена відповідна племінна база тваринництва, що дає можливість вирішувати питання підвищення продуктивності, використовуваних порід тварин, та їх племінної цінності.

На території Хмельницької області нараховується 20 племзаводів і 19 племрепродукторів із розведення великої рогатої худоби, свиней, овець та коней. В тому числі із розведення великої рогатої худоби молочного напрямку продуктивності 15 племзаводів і 12 племрепродукторів, м'ясного напрямку продуктивності два племзаводи і два племрепродуктори із розведення свиней три племзаводи і один репродуктор, із розведення овець три репродуктори і коней один репродуктор.

В зоні діяльності ТОВ “Поділляплемсервіс”, нараховується 414 техніків штучного осіменіння великої рогатої худоби, із яких троє осіменяють і